

Szerkesztői iroda:
Streintz és Eschenlohr
könyvnyomdája.
Csak bérmentes levelek
fogadtatnak el.
Kéziratok vissza nem
küldetnek.

Előfizetési díj
vidékre postán vagy hely-
ben házhoz hordva:
Egész évre 8.—
Félévre 4.—
Negyedévre 2.—

BAJAI FIGYELO

politikai hetilap.

Kiadó-hivatal:
Streintz és Eschenlohr
könyvnyomdája
B ó d o g - t é r .

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy 3 hasábos petit sor egy-
szeri megjelenésért 10 kr., 3-
szori 8 kr., 10-szerért 6 kr. fi-
zetendő. — Minden hirdetés
után 30 kr. bélyegdíj jár.
A nyilttér 1 petit sora 12 kr.
A hirdetési díj előre fizetendő

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Vasutunk.

Végre-valahára csakugyan elmondhatjuk, hogy megvan. Mire e sorok a nyomdafesték alól kikerülnek, már valószínűleg a főrendiház is megszavazta a baja-szabadkai vasút kiépítéséről szóló törvényjavaslatot, úgy hogy a tényleges munkálatok megkezdését is e hó végére biztosan várhatjuk. Mily fordulatot jelent e vasutvonal kiépülése városunk gazdasági életében, azt tudjuk mindnyájan; el volt már mondva sokszor s mi nem akarunk ismétlésekbe bocsátkozni. Nem becsüljük túl a jelentőségét, de számolunk arra, hogy gabnakereskedelmünknek s iparosaink egy részének hasznos szolgálatokat fog tenni. Kétségtelen, hogy ez a főszempont, a melyért ez éveken át húzódtott ügy végleges etintezésének örülnünk kell; de van egy másik is, a melyből nem anyagi, hanem erkölcsi érdekeinket vesszük szemügyre, s a melyből szintén örvendetes, hogy a vasút kérdése megszünt kérdés lenni.

Evek óta — bizonynyal Latinovics képviselő úr tudta és beleegyezése nélkül, — az volt a kormányparti kortesek egyik fő fogása, hogy a vasút kiépítése attól függ: kormányparti képviselőt választunk-e vagy sem. Nem szükséges hosszan fejtegetnünk, mily erkölestelen, mily korumpáló hatású a vesztegetésnek ez a neme, mely a „helyi érdek“ czimén gyakorol kényszert a meggyőződésre; mily gyalázatos fogalmakat támaszt ily eljárás a kormány felől, mely — a szerint — az ország vagy egyes vidékek jogos érdekeinek kielégítését a maga politikai nézetének pártolásától, hatalmi állása támogatásától tenné függővé. Ha volna ilyen kormány — pedig akadnak, a kik mostani kormányunkat nemcsak szóval, de nyomtatásban is ilyennek tüntetve föl korteskednek a

kormánypart mellett, — lát az a kormány érdemelne-e egyebet, mint minden, erkölcsi érzékkel bíró, tisztességes embernek a megvetését.

Örülünk tehát, hogy elvégre megszűnik az egyik alkalom oly agitációra, mely a polgárokban egyrészt az országos kormány tisztességére iránti hitet ingatja meg, másrészt az ő erkölcsüket is megrontja. Előre is kijelentettük, hogy Latinovics Gábor képviselő urat sokkal tisztességesebb embernek tartjuk, sem hogy föltennök róla, hogy az e fajtájú korteskedés az ő beleegyezésével folyt és folyik még ma is. De tény, hogy folyt és folyik még ma is. Ma már a duna-drávai s a szabadka-bajai vasut fog ama korteskedők szerint létesítenni, de természetesen csak akkor, ha Baja kormányparti képviselőt küld az országgyűlésbe. No hát mi is erősen hiszszük, több, meg vagyunk győződve, hogy ez a csatlakozás rövid időn létre fog jönni. A tengernek az Alföld gabnatermő sikkajai való összekötése országos érdek, mely hogy eddig elhanyagoltatott, csak a főváros túlságos dédelgetésével magyarázható. Midőn azonban a kormány megvette a battaszék-dombovári vonalat, lehetetlen volt rögtön rá nem jönni, hogy azzal céljai vannak, s ez a cél tisztán kitűnt, midőn körülbelül egyidejűleg beadta a szabadka-bajai vasút kiépítéséről szóló törvényjavaslatot, melynek benyújtását éveken át — egyfelől annyi sürgetés, másfelől annyi ígérlet daczára, — elodázta.

A kormány eljárásából s a dolgok természetéből világos, hogy ez az összeköttetés előbb-utóbb meglesz. Nekünk is lesz belőle hasznunk, még pedig óriási; hanem azért az az összekapcsoló vonal még sem a mi kedvünkért épül. Az a vonal szükséges a magyar közlekedésügy önállósításához, és szükséges különösen arra, hogy a kormány a hatalmas déli vasut igazgatására és tari-

fáira kellő befolyást gyakorolhasson. Eppen azért az a vonal kiépül, akár kormányparti, akár függetlenségi képviselőt választunk; kiépül pedig akkor — és se siettetni, se késleltetni senkiinek sem áll módjában, — mikor azt az állam pénzügyi helyzete megengedi. Még ha föltennök is a kormányról azt a tisztességtelenséget, hogy vasutakkal korteskedik, lehetetlen föltennünk róla akkora oktalanságot, hogy épp a mi kedvünkért 5—6 milliót dobjon ki vasutra, holott ennek az összegnek egy negyed részével — sajnos — legalább is száz kerületet szerezhet Nemcsak igen hiányos erkölcsi érzék, hanem igen hiányos elme is kell hát hozzá, hogy valaki ezzel a battaszéki kapcsolattal korteskedjék a kormány mellett.

Polgárságunkban bizonynyal van annyi önállóság, hogy ilyen együgyű mesékkel nem enged magát megfogni. Örvend azon, hogy végre megkapta a rég óhajtott összeköttetést Szabadka felé, s reméli, hogy mihamarább meglesz a duna-drávai vasutal is a kapcsolat, mely e vonalat világgforgalmi jelentőségre van hivatva emelni. S méltányolni tudja azt a tevékeuységet is, melyet ez ügyben képviselője vagy bárki más kifejt, ép úgy mint azt a jó természeti pozíciót, mely városunkat jeleutős empóriummá tette a multban s fogja tenni valószínűleg a jövőben. De semmilye „helyi érdek“ czime alatt hirdett ámitások nem fogják rábírní, hogy megfélekedezék arról: mivel tartozik hazájának és saját meggyőződésének.

Kilencz év mulva.

— márczius 5.

Tisza locutus est. Kató tánczra ment — az 1876-ki kiegyezésnek a bihari pontok által hét éven át megostromolt alapjára. Akik eddig oly keményen néztek egymásra farkasszemet: a deákpart zöme s a régi balközép Kálly-kettőse keltek. Politikai közlönyök diszharmoniaja

— És te nem ütöd meg azt az embertelen némbert? Ily könnyen veszed a dolgot?

— Barátom, mit panaszkodjam; a kalácsot koszorúba fonta s így verseimet megkoszorúzták!

Hanem akármilyen keveset adott is a verseire Szemere, a kritika iránt nagyon érzékeny volt.

A nála jóval fiatalabb Darmay (Viczmány) Viktor igen sokszor meg is haragította az öreg kíméletlen kritikáival.

Darmay ugyancsak Lasztóczon lakott s így sokszor összejött Szemerével, ki több versét fölolvasta neki.

Darmay azonban ha nem tetszett neki, azt durván szemébe mondta az öregnek.

— No, ez jó vers ugy-e Viktor öcsém? — kérdezte Szemere egy verse fölolvastása után.

— Nem ér biz' ez bátyám egy pipa-dohányt! — felelte Darmay.

S e naptól fogva sokáig oly harag volt közöttük, hogy Darmaynak nem volt szabad Szemeréhez menni.

De nem csak a fiatalabb Darmaytól, hanem a vele körülbelül egykoru Erdélyi Jánostól sem túrte el Szemere a kritikát.

Erdélyi mint sárospataki professor gyakran kilátogatott Szemeréhez a közeli Lasztóczra. S ilyenkor mindig csak pár sorral tudatta Szemerével, hogy mikor küldje be érte Patakra kocsiját.

Történt azonban, hogy Erdélyi János az újabb lyrikusokról irt kritikát s ezek között Szemerével is foglalkozott.

A kritikában többek között azt írta Szemeréről Erdélyi, hogy „gondolatai ugyan vannak, de verselése kissé fogyatékos.“

Szemere ezt oly rossz néven vette Erdélyitől, hogy midőn legközelebb kiirt Lasztóczra, hogy Szemere küldjön be érte kocsit, Szemere nem küldött s csak ennyit irt: „Kocsim ugyan van, de lovaim kissé fog jrtékosak!“

TÁRCZA.

Elvonulni . . .

Elvonulni egy kis szobába,
Az erdők eldugott zugába,
Vagy jární némán andalogni,
Utlan mezőkön egyedül . . .

Ugy eltűnnek a perczek, órák,
Oly gyorsan, észrevétlenül.

Mások mennek vig társaságba,
Bölcset és bolondot darálva,
Nekem itthon van társaságom,
Eszmék, örömek, bánatok,
Hallatszik is beszélgetésünk:
Szívdobbanás, bús sóhajok.

Mások apró-cseprő nagyoknak
Hízelegnek és udvarolnak;
Én elmegyek a rengetegbe,
Bámulom az ós tölgyeket,
S az erdőt nem bánatom meg én, ha
Moh-pamlagjára heverek.

Aranyba, gyöngybe szegve másik
Várja másoknak bodolását . . .
Engem a madarak, virágok,
Ha a mezőn végig megyek,
Örömmel, önként üdvözölnek:
„Ábrándos költő, üdv nekéd!“

Más tanyája a bank, a börze,
Hogy sok kincset halmozzon össze;
Én elmegyek a temetőbe,
A hantok közt járok kelek,
S az elmúlásról verset írok
Egy czifra, gazdag sír felett.

Szabó Endre.

Eleven dolgok a holtakról.

(M. K.) A mint a kitűnő francia tudóstól Dolinay Gyulától hallottam, Chateaubriand tette meg azt, hogy minden levelét lemásolta — az utókor számára, hogy ez jól megirhassa az életrajzát.

Más valakitől azt hallottam, hogy ezt Gáspár Imre tette volna meg. No de 'iszen Gáspár Imre és Chateaubriand hasonlitanak egymáshoz — visszajáról.

Elég az hozzá, hogy a mostani írói és nem írói generáció tele van ilyen Chateaubriandizmussal. Minden életlen ember az utókorban is élni akar és siet „életből merített“ zöldségeit „merített“ papíron hátra hagyni az utókor — patkányainak, melyeket védjen meg tőlök a jövő század Hernan Ottója!

Ezeknek a nyomtatási mániában szenvedő Titánoknak beszélék egy dolgot a megboldogult jó Szemere Miklósról, tanuljanak belőle. Tóth Endre most már „veterán“ — uló poétánk mesélte a „Koroná“-ban egyszer.

Szemerét mindig nógatták barátai, hogy ne hagyja elkallódní verseit, hanem gyűjtse őket össze s adja ki kötetben.

A sok unszolásnak végre meglett az az eredménye, hogy Szemere csakugyan összeírta verseit egy füzetbe, melyet azonban valóban tragikomikus sors ért.

Nem sokára ugyanis meglátogatja Szemerét Lasztóczon Tóth Endre.

— Hol van a versfüzet? — kérdi Tóth Endre.

— Magsült! — szól Szemere egykedvűen.

— Ne tréfálj, mert mindjárt azt mondom, hogy ez sülelenség.

— Ha nem hiszed kérdezd meg Nánit.

— A szakácsné?

— Ó süttötte meg.

— De hogy lehetséges ez?

— Hát a kalács-tészta alá papirosra volt szüksége s — az én versfüzetemet igen czélszerűnek találta e czélra.

— És a versek nincsenek másutt leírva.

— Schol, még a fejemben sincsenek.

egy szép reggelen a legszebb összhangban fujta az új egyetértés szimfóniáját.

Épp kilencz éve, hogy 1875. márczius 4-én a fuzió ténynyé lett és a fuzióban egyesült párt a pezsgőkeresztésben a „szabadelvűpárt” nevére vette fel. El nem mulasztjuk megtrálatni születése napjára. Vajjon nem az utolszor kínálkozó alkalom a mai kilenczedik évforduló? Nem vágják-e el a választások párkái hosszúra nyulott életének fonálát?

Annyi bizonyos, hogy kilencz év egy parlamentáris kormány életében: „grande mortalis aevi spatium.”

Érdem-e, bűn-e Tisza kormányának a szívós lét-fenntartás? A történelem fogja illetékesen eldönteni.

Tisza miniszterelnök semmiesetre sem mulékony éltű tiszta- virág. Kollegái közül legrégebb Európában, aki földrésznökön miniszteriumokat látott maga körül támadni és elmúlni, s akinek mindamellett ma sem akarózik elmerülni a mulandóság örvényébe.

Az egy Trefort az, ki a kilencz év előtt alakult Tisza-kormányból, „annyi balszerencse közt és oly sok vizszály után” reudületlenül áll a kabinet főnöke mellett.

Az első „szabadelvűpárti” miniszteriumnak névleges elnöke Wenckheim Béla b. volt, egyszersmind ő felsége melletti miniszter. Ő, a fuzió babája, képviselte a Deák-párti kormányból való átmenetet. Belügyér Tisza Kálmán. Pénzügyminiszter Széll Kálmán. Vallás- és közoktatásügyi Trefort. Földmivlés, ipar s kereskedelem Simonyi Lajos. Közmunika- és közlekedésügyi Péchy Tamás. Honvédelem Szende Béla. Igazságügyi Perczel Béla. Horvát miniszter Pejachevich Péter.

A Bittó-kabinet volt pénzügyminisztere Ghyczy Kálmán vett át Perczeltől a képviselőház elnökletét; a párt elnöki tisztjét az 1867-ki kabinet egyik tagja: Gorove István.

Ez az első alakulás még 1875. őszén változáson ment át, amennyiben Tisza Kálmán a belügyi tárca mellé ténylegesen is átvette a miniszterelnökséget b. Wenckheimtől, ki ő felsége melletti miniszter maradt. 1876. tavaszán csekély jelentőségű változás állott be a horvát tárczában, melyet Pejachevich Péter gróftól b. Bedekovics Kálmán vette át.

Az 1876-ban Ausztriával kötött kereskedelmi és vámszerződés válságot hozott ugy a pártra, mint kormányára. A pártnak a kiegyezéssel elégtelen elemei kivárván, megalakíták a független-szabadelvű-pártot, vezérő-kül fogalván báró Simonyi Lajost, ki letette a kereskedelmi tárczát, melynek ideiglenes vezetését Trefort Agoston, vallás és közoktatásügyi miniszter vette át.

1878-ban újabb válságot tornyosított a szabadelvűpárt és kormányának feje fölé a boszniai okkupáció. A követválasztások után megnyílt országgyűlés kezdetén, ugyanaz év októberében a kabinet egyik legjelentősebb tagja: Széll Kálmán vált meg tárczájától, melyet ideiglenesen a miniszterelnök viselt s pár havi provizórium után Szápary Gyula gróf, a Bittó-kormány volt belügyi minisztere vett át. Egyuttal Kemény Gábor br. belügyi államtitkár a földmivlés-, ipar- s kereskedelmi ügyeknek állított élére.

A boszniai válság utóbajai, egyesülve több, a pénzügyi helyzet által elkerülhetlenné tett és az ellenzék agitációja által rendkívül népszerűtlenné vált adótörvényvel, még ezentul is sok rázkódást okoztak tették ki a pártot és kormányát. E mozgalmas 1878—81. években a kabinetben is több személyesre állott be: Perczel Bélától az igazságügyi tárczát Pauler Tivadar vette át, az ő felsége mellett b. Wenckheim halála következtében megürült miniszterséget b. Orczy Béla, és a házelnökké megválasztott Péchy Tamás közlekedésügyi tárczáját Ordódy Pál. Ez időre esik a párt nagy tekintélyű elnökének: Gorovénak halála és Vizsolyi Gáspár megválasztása a párt elnökévé.

Az 1881-iki választásokból, régi tagjaiban megviselve, de ujjakkal gyarapodva, számában és összetartásban erősödve kelt ki a párt. A kormányt azonban már 1882-ben új csapások érték: Szende Béla, honvédelmi miniszter halála és Ordódy Pál közlekedésügyér leköszönése. Szende tárczáját 1882. októberében ifj. gr. Ráday Gedeon, a közlekedésügyit Kemény Gábor br., a földmivlés- ipar- s kereskedelmi tárczát Széchenyi Pál gr. vette át.

A kormány legifjabb tagjának: Ráday grófnak 1883. december 26-án bekövetkezett halálával a honvédelmi tárca jött ismét üresedésbe, mely mindmáig betöltetlen.

Fővárosi levél.

(Az anarchisták elfogatásáról. Munkások segélyezése, nyugdíja. Munkás lakok. Budapest marc. 5.)

A békés polgár, a ki reggelje mellett, felhőző csibuját vagy gyűrűs kék bodrokat eregető szivarját zivava oivassa a sajtó alól kikapott és frissében széthordott lapot, nem sejtí, hogy a mig ő nyugodtan aludt, kiinn a külvárosok végén, no de benn is a belváros valamelyik sötét zugában kirántották a szalmát egypár földönfutó alól a rendőrök.

A Bécsből kifűstölt anarchisták, e tányatlan, hazátlan éhes nép, nálunk kerestek menedéket. Meg nálunk kerestek füleket, melyek meghallják rajongó szavukat. Mert, hogy élhessenek, kell valaki, a ki meghallgassa zavart eszméiket, melyeket meg nem értett olvasmányok által tévutra vezetett eszük, a hiányos nevelés által tétovázóvá, ingadozóvá lett érzelmük sugall nekik.

A mit hirdetnek, az romlás, pusztítás, megsemmisítés; megakarják semmisíteni a világot, melyet sanyarú sorsuk szülő anyjának tartanak. De ha megsemmisítenek mindent, hogy maradnak meg ők? Mert hiszen ők élni akarnak! És hogy élhessenek, el akarnak pusztítani minden élet s étellel magunkon kívül. Nem örülség-e ez?

Igen, a rajongásnak örülségi fokozódása. És éppen azért, midőn az államrend és a társadalmi béke fenntartása megköveteli, hogy működésük lehetetlenné legyen tevé s szavukat meg ne hallják a netalán botor eszmék iránt fogékony lelkek, nem szabad megvonnunk tőlük sajnálatunkat. Mint felebarátokat sajnálnunk kell őket. A gonosztevőkön is szánakozik az ember, ők pedig nem gonosztevők, csak eltévedettek.

A rendőség sorban elfogatja őket. A főváros nyugalmát megköveteli ezt. De mi lesz belőlük ott, a hová eltolonczázták őket? Bizony bizony a társadalom nyakán maradnak, s még mérgebbellenségei lesznek, mint eddig voltak.

A zsidó-keresztény házassági tvjavással járt legújabb válság üde emlékében van még a magyar közönségnek.

Vajjon átéli-e Tisza e válság következményeit? A küszöbön álló választások hivatják megadni a feleletet.

„Szabadíts meg a gonosztól!” imádkozik addig is az ellenzék. „Ne vigy minket kísértetbe!” aggódik a kormánypárt.

Ugyan melyiknek van igaza?

Vasutunk a képviselőházban.

A képviselőház márczius 1-ji ülésének ama részéről, mely a szabadka-bajai vasút iránti törvényjavaslat tárgyalásával volt be, következőkben reprodukáljuk az E—s tudósítását:

Következik a napirend: közlekedésügyi bizottság jelentése a budapest-zimónyi vasút szabadka-bajai szárnyvonalának kiépítéséről szóló törvényjavaslat tárgyában.

Darányi László előadó ismerteti a törvényjavaslatot s ajánlja annak elfogadását.

Latinovits Gábor: A budapest-zimónyi vasút építéséről szóló törvényjavaslat tárgyalásakor, az 1880. évi június havában részletesen kifejtette, hogy e nemzetközi, átmeneti és kivételi nagy forgalomnak közvetítésére hivatott vonalnak kérdése csak akkor lesz egészen szerencsésen megoldva, e vasút csak akkor lesz jól jövedelmező, ha annak oly mellékvonalai lesznek, melyek a tápvonal nevezet nemcsak viselik, hanem tényleg azok is, e szempontból hozatott az 1881. XLV. t. cz., mely ily szárnyvonalnaknak, köztük a szabadka-bajai szárnyvonalnak kiépítését is elrendelte; a főpályát ily tényleg tápláló szárnyvonalnak tartotta már akkor a szabadka bajai szárnyvonalat.

Sürgöti e vonalnak minél előbb való kiépítését állami, politikai, közgazdasági és helyi érdek. (Helyeslés.) E vonal a legközelebbi ponton köti össze az Al-Dunát, az Al-Tiszával s a Királyhágón tuli részek felől, azután meg Oláhország felől az adriai tengerig egy jelentékeny útróvidítéssel járó transversális pálya képzésére szolgál akkor, ha a Duna Bajánál át lesz hidalva és élelet önt majd a szátkutczába szorult zakkány-bátaszéki vonalba is.

A helyi közgazdasági vasuti politika követeli, hogy egy fővonalnak oly szárnyait, melyek a forgalmat tette-mesen előmozdítják, minél előbb kiépíteni siessünk: már pedig a baja-szabadka vonal Bácsmegegyének egy igen termékeny részén vonul át, két oly nagy várost köt össze, melyek iparának és kereskedelmének emelésére hathatós befolyással lesz.

Elismeri a nemzetgazdaság körében azon elvnek fontosságát, hogy beruházásokat csak oly mértékben eszközöljünk, a milyenben erők engedi, de nem ismerheti el helyesnek e tekintetben azt az eljárás, mely a már befektetett tőkének jobb kamatoztatását minél előbb nem óhajtja.

Maga e törvényjavaslat indoklása is elismeri, hogy midőn a budapest-zimónyi vonalnak tervezésénél arra kellett törekedni, hogy mentől rövidebb legyen, az alfordnak több oly vidékét kerülte el, mely a vasuthálózatba való bevonását kiváló helyzetnél, népességél és termőképességél fogva joggal igényelheti és a főpálya jövedelmezőségére nézve fényes eredményekről biztosít; Bácsmegegyének azon része pedig, melyen a kérdésben forgó vonal lesz átmenendő, nemcsak népes és nagy termőképessége bir, hanem e vonal két főpontjának, Szabadkának és Bajának már szépen fejlett kereskedelme és ipara is van, melyeknek csak bénítására szolgálna az, ha e vonal minél előbb ki nem építenék.

Ezekből láthatólag itt az állami és közgazdasági érdek annyira egybe van forrva a helyi érdekekkel, hogy azokat egymástól elválasztani, az utóbbiak az előbbieket fölött elsőbbséget tulajdonítani jóhiszeműleg nem lehet.

De e pályának, kereskedelmére, iparára és közgazdaságára háruló nagy fontosságát átérzte maga Baja városa és környékének lakossága is, minek világosan szóló bizonyítéka az, hogy e szárnyvonal kiépítési költségeinek fedezéséhez majdnem 400,000 forint járul. A szónok így fejtegetvén a kérdéses szárnyvonal kiépítésének szükségességét, ajánlja a törvényjavaslat elfogadását. (Helyeslés a jobb oldalon.)

Helpy Ignác: A szőnyegen lévő törvényjavaslathoz

Inkább azon kellene lennie, a társadalomnak, hogy meggyógyítsa és kibékítse őket. És kibékítse a társadalmi renddel mindazokat, a kik hajlandók már most is a tévtanok befogadására.

A munkásokat értem. Eddig ugyan kevés jel mutatkozott nálunk, mely bizonyította volna, hogy az anarchista törekvések mely gyökereket vertek, munkásaink között, hanem gondoljuk meg, hogy az anarchistáknak nem csak eszköze, de szimbóluma is a petroleum. A meggyúlásra előkészített folyadék nagyon hamar lobbot vethet s akkor a pusztító tűz iszonyu gyorsasággal terjedhet tova.

Az előkészítő pedig nem más, mint a nyomor. Oka maga a mukás is, de oka az állam és a társadalom is.

Készségbejött a munkások helyzete. Teljesített munkájuk közben megbetegednek, megsebesülnek, munkaadók kényére vannak bízva. S azt jól tudjuk, hogy a munkaadók csak kis részének van husból a szive. S ha meghalnak — koldus özvegyet s árvákat hagynak maguk után. Lakásuk sietteté, midőn már nem képesek elgyöngült testtel dolgozni, hanem lézengésre, tengődésre, szükölködésre vannak kárhoztatva.

Kellene egy munkás betegsegélyző és nyugdíjpénztár. Még pedig állami kényszerrel. Az állam adjon évenként csak csekély töké (mely évek multán rohamosan nöhet), adjanak az egyes munkaadók is, nevezetesen a nagy gyárosok, a munkások rendezzenek mulatságokat, vagy más dolgot, mely jövedelmezen; végre járuljanak a tökéhez hetenként bizonyos megállapított, de csekély összeggel. Maga az a tudat, hogy munkaképtelenség esetén nem lesz kivéte a nyomornak, el fogja vágni minden szándékát holmi anarchista felforgató szándéktól. Mert hiszen csak nem fog összeesküdni saját vagyona, ezer és ezer bajtársának vagyona ellen?

Azután a munkások lakok!

Az embernek borsodzik a háta, elfacsarodik az orra, elakad lélegzete, könybe lábad szeme, mikor látja, mint

a maga részéről is hozzájárul, sőt a mennyire emlékszik, a mikor ez a tárgy először került elő a házban, alig volt valaki, a ki ellene szólott volna és így hogyha nem lenne tekintettel azon helyzetre, a melyen Latinovics Gábor van, azt mondaná, hogy az ő felszólalása is felesleges volt.

Teljes szívből hozzájárul a szónok e vasutvonal kiépítéséhez, egyszerűen azon okból, mert az ország egyik legtermékenyebb részéről van szó, a hol nem csak a vidék, hanem az országnak is érdekében áll a forgalmat lehetőleg előmozdítani. Súlyt helyez arra is, hogy két virágzó várost összekössön, hanem éppen mert oly nagyok az előnyök, a melyeket e vonal nyújt, azt hiszi, s erre nézve óhajtana csak némi felvilágosítást a kormány részéről, hogy e vonal kiépítésére könnyen találhatunk volna oly társulatot, a mely az államnak minden megterhelhetése nélkül, garancia nélkül szívesen kiépítette volna, legalább tapasztalataink, melyeket újabb időben nemcsak viczinális, hanem nagyobb vonaloknál is tettünk, ezen reményre feljogosítanak.

A másik pont a következő. Nem kételkedik szülő, hogy Baja város és azon vidék, mely maga részéről felajánlotta a hozzájárulást a költségekhez, ígérteit teljesíteni fogja.

Ezt természetesen és helyesnek találja. Mert ha az ország egy vidéke egyik vagy másik irányban gyarapodást nyer az állam által eszközölt költségek folytán, igazságos és jogos, hogy az a vidék maga is hozzájáruljon hozzá; miután azonban, fájdalom, több oly tapasztalatot szereztünk e téren, hogy mikor arról volt szó, hogy egy város vagy vidék valamit kapjon, minden ígéretre ráállott, a mikor pedig az ígéret beváltására került a sor, nagy nehézségeket gördítettek, úgy hogy vannak olyanok melyek ma napig sem teljesítették ebbeli kötelezettségüket. Daczára azonban, hogy reméli, hogy ez a vidék nem fog újabb unszolásra szorulni, mégis felkéri a kormányt, hogy mielőtt az építéshez hozzáfogna, biztosítsa magát az iránt, hogy a megígért hozzájárulás tényleg befizetessék. Reméli, hogy Latinovics Gábor sem fogja tőle e figyelmeztetést rossz néven venni s nem lát abban bizalmatlanságot azon vidék iránt, hanem szomorú tapasztalatok fekeznek előtte.

Kemény Gábor b. közmunika- és közlekedési miniszter: Valójában nem szóltam volna fel, miután látom, hogy a javaslatba hozott vasút kiépítése ellen senki sem szól; hanem miután Helpy Ignác t. képviselő úr hozzám kérdést intézett, legyen szabad egy pár szót szólanom, nem magáról a törvényjavaslatról, hanem a Helpy t. képviselő úr által felvetett kérdést illetőleg.

Nem tudja, hogy ha úgy jártunk volna el, a mint Helpy mondta, kaphattunk volna-e vállalkozót, a ki e vonalrészét kiépítse. Onként senki nem jelentkezett, legalább nála nem. Különben e vasút kiépítését nem szívesen adta volna másnak. Mind a Nagyváradtól Szabadka-Baján át és a Duna jobb partján a duna- és drávi uton Fiumével, mind pedig Aradról szintén Szabadkán át a legegyszerűsebb összeköttetést adja meg az adriai tengerrel és hazánk keleti pontjaival. Ez egy nagyfontosságú vasutú fog válni és miután ezen iránynak fontosságát tudja, közelebből a ház elé előterjesztést tesz a dombvár-bátaszéki vasutnak államosítása céljából.

E vasút eddig is állami kezelés alatt volt. Oly fontosak voltak az érdekek, melyek ott megóvandók voltak, hogy azokat másképen egyáltalában nem lehetett megvédeni, mint úgy, hogy a vasút állami kezelés alá vétetett. Most nézetem szerint tovább kell ez uton haladni és e vasutat minden jelentékenyebb áldozat nélkül államosítani. Tekintettel kellett lenni egyszersmind magának a fővárosnak helyzetére is. Mert áll az, hogy mentől inkább megkönnyítettük az ország valamely részének érintkezését az adriai tengerrel és Fiumével, annál inkább elhárítottuk bizonyos neme a forgalomnak a fővárostól. Tekintettel kellett tehát arra lenni, hogy csak azon forgalom vonassék el innen a fővárostól, a mely a fővárosnak és iparának fejlődését nem gátolja, csak azon nemű kildemények vitessék közvetlenül egyenes uton a főváros mellőzésével, a melyek ha ide nem hozatnak, ez által a főváros ipara nem szenved.

Ez a két fontos szempont volt az, a melyek miatt nemcsak hogy nem akarta, hogy e vonalat valamely konzorcium bírja, de azt egyenesen kikerülni is kívánta.

A mi Helpynek ama figyelmeztetését illeti, hogy gondoskodjék szóló arról, hogy az illető vállalat eleget tegyen

vannak összezsutolva a szegény emberek a büzös, penészes pinczelakásokban.

A házbér óriási magasságra rúg a fővárosban. Európában nincs város, melyben ily magas házbér lenne. Zsarolás, lelketlenség, a mit a házi urak véghez visznek.

És miért tehetik?

Mert nincs elegendő lakás, különösen kis lakás nincs. Szegény ember, vagy a ki nem akar ezíra nyomoruságoskodni, tisztességes lakás mellett gyomrát korgatni: kénytelen a búzhódt lynkakba vonulni másod, harmadmagával.

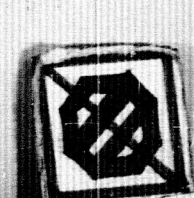
Ez a néhány igénytelen sor, tudom, nem fog házat építeni. Csak egy feljajdulás ez is azok közül, minőt mindennap hallunk: építsetek olcsó lakásokat. De talán visszhangozza más is, és a sok szó folyvást gyarapodó száma egykor talán mégis elég erős lesz, hogy meghallják az illetékes helyen.

A hivatalnokok már megkezdtek a mozgalmat a családi házak építésére. De ez is annyi akadályba ütközik, hogy még mindig kétséges, mikor lesz a pusztá földre hullott vízből sár, a sárból téglá, a téglából ház.

A munkások építését azonban nem várhatjuk a maguk szövetkezésétől. Sem elég jártasságuk, sem elég készségük nincs arra, hogy maguktól létesíthessék. Azért kellene az államnak segélyükre sietni. Hiszen az államnak van leginkább érdekében egy oly nagy és előge-detlen tömegnek, mint a milyen a munkássereg, megnyugtata-sa, kielégítése.

Tudja csak egyszer a munkás, hogy olcsón lakhatik egészséges lakásban, hogy nem kell rettegnie a betegségtől, nem kell kétségbeesnie családjá sorsán, ha mindennap kerülgető halálára gondol: jöhet akkor bárhány idegen rajongó, betyoldott szavait nevetni fogják, de nem meghallgatni.

Székely János.

kötelezettségének, hogy a maga idejében építtessék ki, a szónok kijelenti, hogy e tekintetben mindent megtesz, a mint ez már más vasutaknál is tette és azt hiszi, Helfynek nincs panasa az iránt, hogy ezek többre kerültek volna, mint a hogy előirányozva voltak és nem épültek ki később, mint a mely időre kiépítésük ki volt szabva. Kéri a házat, hogy a törvényjavaslatot fogadja el. (Helyeslés jobbról.)

Helfy Ignác: Félreértett szavai helyreigazítása végett szólal fel. Ő nem arra kéri a minisztert, hogy a vállalat végrehajtására terjessze ki figyelmét; készséggel elismeri, hogy a miniszter teljesen megfelelt az ebbeli kívánalmaknak. Csak arra gyűszölte a minisztert, hogy az ottani érdekeltség által elvállalt kötelezettség teljesítését iránt magát akkép biztosítsa, hogy ne legyen kitéve oly kellemetlenségeknek, mint a melyeknek már a múltban előfordultak.

Szólan senkinek kívánván, következik a szavazás; a ház általánosságban elfogadja a törvényjavaslatot.

A részletes tárgyalásnál az 1—2. §§-ok észrevétel nélkül elfogadtnak.

Következik a 3-ik §.
Dárdányi Ignác előadó: E szakaszhoz a pénzügyi bizottságnak módosítása van, melyhez a közlekedésügyi bizottság is hozzájárul. Ennek alapján ajánlja a 3-ik szakasz helyett a következő új szöveget:

„3. §. A 2-ik §-ban említett költségekből az érdekeltség által kötelezőleg elvállalt pénz és természetbeni hozzájárulás levonása után az államkincstár terhelő összeg részbeni fedezésére az 1884. évi költségvetés „Beruházások” III. fejezetének 6. cizme alatt a budapest-zimonyi fővonal és szárnyvonalnak építésére fölvetett összeg felül 800.000 forint további hitel engedélyeztetik, mely összeg az 1884. évi költségvetési törvény 4. §-a értelmében hitelmevetel útján szerzendő be. A még ezen felül szükségig költségek pedig az 1885. évi költségvetésbe lesznek felvevődök.”

A ház a 3-ik szakaszt a módosított szövegében fogadja el.

A többi szakaszok észrevétel nélkül elfogadtnak. Ennél fogva a törvényjavaslat részleteiben is elfogadtván, végmegzavazása a legközelebbi ülés napirendjére tűzött ki.

Tudvalevő, hogy a képviselőház a javaslatot harmadik olvasásban is elfogadta, sőt már a főrendiházhoz is átküldte, mely azt a napokban szintén letérnyalja.

Az iskolákról.

A törvényhatóság közgyűlése a napokban ismét foglalkozni fog az iskolák ügyével. Alkalmat erre tudvalevőleg ama vádak szolgáltatnak, melyeket Drescher polgármester úr a róm. kath. iskolák ellen fölhozott, s melyeknek valóságát Berényi apát-plebánus úr a közgyűlésen kétségbe vonta. Kijelentettük mindjárt az ügy fölmerültekor, hogy a vádak érdemére nézve nincs módunkban ítéletet mondani; de kárhoztattuk Drescher úr fölépésének tapintatlanságát, s szemére hánytuk, hogy az iskolák községivé tételét ily kerülő uton, lesipuskás módon kívánja elérni.

Ezt az utóbbi nyilatkozatunkat némelyek félreértették, nevezetesen úgy, mintha mi ellensegei volnánk a községi iskolának. Pedig hát ez teljességgel nem áll. Lapunk kiadó tulajdonosa, a ki mint a viszonyokkal teljesen ismerős főleg községi ügyekben irányunkra döntő befolyást gyakorol, már évek előtt a közgyűlés termében indítványt tett az összes iskoláknak községivé tétele iránt. Ez irányban lapunk mult évi első számai agitációt is kezdettek meg, melynek hogy mind ez ideig nem lett gyakorlati eredménye, nem rajtunk mulott. Mert mi ugyan nem változtattuk meg azt a meggyőződésünket, hogy a népoktatás olyan feladat, melyet megoldani az államnak illetőleg az állami organizmus alkotó elemeinek hivatása.

Amaz általános érvényű argumentumokon kívül, melyek a népoktatás államivá illetőleg községivé tétele mellett szólanak, városunkban a pénzügyi szempont sem hagyható figyelmen kívül. Vannak Baján iskolák melyeket a város tart fenn, a felekezetek kezelnek, s jár beljök legfőkébb 7—8 gyermek. Ilyen különösen a szerb iskola, mely hogy miféle kulturális missziót tölt be, talán Szent Száva se tudná megmondani. A mi látatja van, mindössze az, hogy annál a 7—9 gyereknél, a mennyi évenként megfordul benne, meglássítja az elmagyarosodás processzusát. Ezért pedig aligha érdemes Baja város községének pénzt áldozni. Hitefekezeti tekintetek miatt a lutheránus iskolát is oly kevés gyermek látogatja, hogy fenntartása csak is felekezeti érdek által nyerhet igazozást; de ez az érdek egyáltalán nem a város érdeke. A református iskola is valószínűleg igen szűken volna tanulókkal ellátva, ha tanítójának jeles tulajdonai miatt más hiten levő szülők is nem járatnák oda gyermekeiket.

Másfelől a róm. kath. iskolák határozottan túl vannak tömve, s ezen a város nem segítke új iskolák felállításával, mert finanziaális erejét teljesen igénybe veszi a már létező iskolák fenntartása.

Azzal tehát, hogy a város felekezeti iskolákat tart fenn, szenved az ő finanziaális érdeke, de szenvednek a paedagogia követelményei is. Ezt az állapotot mi semmi esetre sem kívánjuk fenntartani. S ha a polgármester úrnak az a szándéka, hogy az iskolákat községivé tegye, bennünket sem a politikai ellentét, sem a közte s némely hozzánk tartozók közt fenforogó személyes antagonizmus nem fog viszatartani attól, hogy célja elérésében a magunk szerény erejéhez mérten támogassuk. De bármily óhajtott legyen is előtünk e cél, mindig kárhoztatnunk kell az olyan eszközöket a minöknek annak elérésére a polgármester úr választott, mikor famózus jelentésében minden előzmény nélkül neki rontott a kath. iskoláknak. Ez

a vádaskodás olyan volt, — hogy még ha tartalma igaz is, — tapintatlan formája miatt minden ildomos embernek okvetetlenül el kell itélnie.

Hirek.

— **Választási mozgalom.** Olay Lajos orsz. képviselő e hó 5, 6 és 7-ik napján bejárta a bács-almási kerület községit, hogy a függetlenségi párt szervezkedését megindítsa. Körútjában meggyőződött, hogy e kerület, melyet eddig báró Rudich képviselt, határozottan a függetlenségi párt szellemében van hangolva, úgy hogy itt győzelmünk teljesen biztos. Kormánypárti jelöllet még nem emlegetnek e kerületben hirlik azonban, hogy Tomcsányi tatabáziái róm. kath. plebánus antiszemita vagy más verszió szerint konzervatív ellenzéki programmal szerencsét fog próbálni. A függetlenségi párt jelöltül Olay Lajost óhajja fölépíteni. — Olay Almásról átment Siklósrá, mostani választókerülete központjába s ott tartotta meg beszámolóját. Siklós után a kerület többi községit látogatja meg.

— **Eljegyzés.** Mildemits Márton kir. közjegyző úr szép és kedves leányát Vilma k. a. t. a napokban eljegyezte Horváth Gyula közös hadseregbeli huszár főhadnagy.

— **Csiky József** szabadkai kir. ügyész úr a napokban városunkban járt s a járásbírósi fogházat megvizsgálta. Mindent a legjobb rendben talált.

— **Gyászrovat.** Kuluncsics József földbirtokos urat súlyos vesztés érte. Neje, szül. Etlényi Rózsa asszony e hó 5-én szélhűtés következtében elhunyt. A derék urnó temetésén, mely e hó 7-én ment végbe, városunk intelligenciája nagy számmal vett részt.

— **A „Bácska”** című, Zomborban megjelenő lap a napokban kauzient tett le s a mult száma már politikai tartalommal jelent meg. Ez alkalommal programot is adott, melyben politikai irányára nézve azt vallja, hogy az a megye intező férfainak elveivel megegyező lesz. Más szóval, az új politikai lap a kormánypartot fogja szolgálni. Őszintén sajnáljuk, hogy megyénknek kétségteletlenül legelterjedtebb lapja kormánypárti lesz. S a mit még jobban sajnálunk, hogy olyan erősen hangsúlyozza a mások, a megyei clicke irányához való ragaszkodást. Ez olyan szinben tünteti föl a dolgot, mintha a „Bácska” afféle főispáni felhatalosnak készülné, a kinek feladata föltétlenül dicserni mindent, a mi „onnan felülről jó.” Meg erősít e hitünkben az is, hogy t. lapársunk metamorfózisa éppen akkor megy végbe, midőn a választási mozgalom országsszerte és így megyénkben is elkezdődnek. No de azért megferhetünk egymás mellett, mert fölteszük a „Bácska”-ról, hogy „politikai” korában sem fogja magát soha olyan hangra ragadtatni, a minő a bajai és szabadkai nem kauziovál politikáló kormánypárti lapoknak annyira jellemző sajátja.

— **Furcsa fogalma** lehet a magyar nyelvről az eulei (Csehország) postahivatalnak is. A minap itt Baján egy utalványt adtak föl a következő latin czimvel: „Venerabili officio Cath Parochiali, Eule.” (A főtisztelendő kath. lelkeszi hivatalhoz, Eulében.) Az utalvány azonban visszajött a következő megjegyzéssel: „Mint hogy Eulében senki sem érti a magyar nyelvet, tessék a czimet cseh vagy német nyelven fölírni.”

— **Szenzációs öngyilkosság** felül értesítenek Pécsről. Ugyanis Perger Sándor megyei segédkönyvelő a mult csütörtökön Püspök Lakon agyonlötte magát. Rövid, de tragikus jelenetekben gazdag élet-dráma ért ezzel véget. A szép, fiatal embert néhány hónap előtt a felesége elhagyta s egy papi állású gimnaziális tanárral kezdett közös háztartást. Ez a csapás vitte könnyelműségre és vétekre, melynek következtében fenytő vizsgálatot is indítottak ellre, az azonban bizonyítékok híjjában beszüntették. De a hitlen feleség megszerezte a hiányzó bizonyítékokat, azokat a bíróság kezébe szolgáltatta, mely erre Perger letartóztatását rendelte el. A szerencsétlen ember a szégyen elől a halálban keresett menedéket.

— **Felhívás a magyar nyelv barátaihoz.** Budenz József, a magyar és altjai nyelvtudomány elsőrendű bajnoka, huszonöt év óta, egy teljes negyedszázad óta működik az összehasonlító nyelvészet terén. Büszkén mutathatunk munkáira, melyek a miénk, s még a jövőben is sokat várhatunk a férfora delén álló tudóstól. A lefolyt huszonöt évnek felét egyetemi működésével s termékeny ebbé tette, és számosan vagyunk szerzetés az országban, a kik a tudomány szeretetét és nyelvünk tudományos ismeretét első sorban ő neki köszönhetjük. A tanítványok szövegezték, hogy méltóképpen kifejezzék mesterüknek hálájukat a multért, szerencsekívánataikat a jövőre. Az ünnepelésnek legméltóbb alakját abban véljük megtalálni, hogy a sajtó alatt levő „Budenz album” lapjain tudományos törekvéseinknek egy-egy gyümölcsét nyújtjuk emlékü mesterünknek. A gyűjtemény, mely nagy lexikon 8-rétben díszes kiállításban és sűrűn nyomva 17—18 ivnyi terjedelemmel f. é. márczius 15-ikére kerül ki a sajtó alól, a magyar nyelvnek minden barátjára nézve érdekes és tanulságos lesz; ilyené teszi első sorban Budenz Józsefnek sikerült arcképe, élettrajza és összes megjelent munkáinak pontos jegyzéke, de másrészt a közölt dolgozatok is, mert ezek, változatos egymásutánban fölkarolják nyelvtudományunk legkülömbözőbb tárgyait. Ezen vállalatunk támogatására szólítjuk fel nyelvünk mivelőit és barátait, kiknek úgy is ritkán van alkalmuk áldozatkészségüknek ilyen irányban kifejezést adni. Hogy pedig ez áldozatkészségnek még határozottabb célja és eredménye legyen, az anyagi sikert is egy tudományos czállal tettük kapcsolatba, a mennyiben a tiszta jövedelmet a Reguly-alap gyarapítására szántuk. A Budenz-Albumnak ára előfizetők részére 2 forint 80 kr. (bolti ára nagyobb lesz). Az előfizetéseket menüel előbb kérjük, mert az albumot korlátolt számú példányokban nyomattuk. A pénzék postai utalványal és alulirt könyv-

kereskedésbe küldendők. Budapest, 1884 február elején. A szerkesztő bizottság: dr. Hlász Ignác, dr. Simonyi Zsigmond, dr. Szinyei József. Bizományos: akadémiái könyvkereskedés (Kuoll Károly és Társa) a M. T. Akadémia épületében.

— **A zombori színház** részvény-társasága a napokban tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a színház kezelését átadja a városnak. Mindenesetre helyes elhatározás, mert a város inkább vállalhat a művészet érdekében áldozatokat is, mint egyesek. Hiszszük, hogy ily módon, kivált ha Baja sem riad vissza egy kis költségtől, sikerülni fog jó zombor-bajai szintársulatot összehozni.

Irodalom.

— **Jókai Mór** a világirodalom e nagy alakjának legújabb regényeit olcó füzetes kiadásban bocsátja közre Révai Testvérek könyvkiadóhivatala Budapestén. Az a cél legegyszerűbben, hogy a halhatatlan költő ragyogó művei bejussanak nem csak a gazdagok könyvtárába, hanem a szegényebb sorsúak könyvpolezaira is. Birhassa azokat minden magyar ember. Jókai alakjaiban és búfájós nyelvében lássa, szeresse hazáját megszépülve, a költészet fényével megaranyozottan.

Jókait nem elég kiadni, Jókait el kell terjeszteni. Ezt tüzte maga elé a kiadó czég s mindent meg fog tenni, hogy a közönség Jókai műveit minél olcsóbban s minél élvezhetőbb alagban kapja. A szöveghez Jókai Róza (az ünneplő leánya) fogja rajzolni a képeket, melyek természetesen jobb igazabb magyarázó s hangulatosabb kísérő lesznek a költő alakjának és szellemének, mintha idegen kéz rajzolná, saját, némelykor nagyon s elütő föllogása szerint.

Ha Jókai regényirodalmát a külföld divatos, ugynevezett szenzációs regényeivel összehasonlítjuk, a különbséget abban találjuk, hogy Jókai regényei ép oly érdekesítő hazasá csakis nem eszkozökkel éri el; míg amazok az eszkozökben nem változnak a leg többször csak az erkölcsiség rovására, vagy az érdeklőség fölzaklatásával képesek néha, a Jókaién alól maradót érdeklőséget kelteni, mely végeredményében leg többször undorító s alakot hagy hátra az olvasó lelkében: addig Jókai fölemel és megnyugtat.

Ehhez járul, hogy mindaz, mit Jókai ír, egy magasztos költői lélek kiapadhatlan forrásból származik és a forrás tárgy és alak tekintetében oly műveket teremt, melyek a miénk, melyek a szó teljes értelmében nemzetiek, magyarok.

Szükséges-e Jókai műveit bővebben ajánlani? Hiszen az ő neve ismerős, kedvesen csendül szüles e világban, ahol érző szívek, művelt kedélyek vannak. Csak épen itthon kellene-magyarázni, ki ő s hogy ír ő? Csak épen itthon, hol csillogó zamatos humorát, nemes költészetét, nyelvének gazdag szinompáját teljesen lehet élvezni?

Nem szükséges itt Jókait ajánlani — csak a közönség minél tömegesebb pártfogását kell kérnünk, hogy terjedjenek el művei, hogy arra Jókai méltó legyen a közönség is méltó arra, hogy Jókaija van. Jókai Mór újabb regényei ezimű vállalat a költőnek csakis azon műveit fogja közölni, melyek eddig könyvalakban nem jelentek meg és csakis a lapok tárczaasájában láttak napvilágot.

Az első mű, melylyel Jókai Mór újabb regényeinek kiadása megindul: „A löcsői fehér asszony” című ötkötetes regény a nagy költő egyik legnagyobbabásu, legérdekesebb alkotása.

A vállalat 2 1/2 ives, nagy nyolczadréti füzetekben fog megjelenni, még pedig egyelőre kéthetenkint egy füzet, Egy-egy füzet ára 25 kr. Megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben. Előfizetési ára: Egész évre (26 füzet) 6 frt. Félévre (13 füzet) 3 frt.

Az előfizetések legzélszerűben postai utalványon küldhetőek a kiadóhivatalhoz: (Budapest, IV. váci-utca II. sz. a.)

— **Mépdalaink legnagyobb gyűjteményéből,** a „Magyar Dal-Album”-ból ez év folyamán jelenik meg az V. kötet, 201—1000 számú dallamokkal, és pedig 10 havi füzetben, füzetenkint 20, tehát 10 füzetben összesen 200 dallammal zongorára alkalmazva. A most megjelent márcziusi füzet tartalma következő: 1. Csak azt mondják: ne tarcsak szeretőt. 2. Csak azt mondom én. 3. Csikí tarka tarisznya. 4. Csip a csalán az utólen. 5. Daruhalva gyászban van. 6. Déri Kató a legszebb lány. 7. Drótos legény voltam én. 8. Egervárban do-do-dobolnak. 9. Eleget könyörgök apának s anyának. 10. El kell menni, el kell menni messzire. 11. Elmegyek én, elmegyek én Gyöngyösrre. 12. Elment, elment piros édes alma. 13. Emlentem én a csárdába. 14. Elpusztult a Ti-za hídja. 15. Elvitte a víz az egri hegyet. 16. Ennek az embernek jó kecsija van. 17. Esteledik... szol a falu harangja. 18. Édes anyám, adja ki a jussomat. 19. En Istenem, be szép élet. 20. En is voltam vaiba. — Az ötödik évfolyam előfizetési ára bérmentes széküléssel: 10 füzetre 1 frt 80 kr. 5 füzetre 90 kr. egye füzet ára 25 kr. Előfizetések postautalványon a „Magyar Dal-Album” kiadóhivatalához Győrbe intézendők.

Első cs. k. szab. dunagőzhajózási társaság menetrendje

f. évi február 26-tól a további rendeltig.

Személyhajók:

Bajáról Budapestre: naponta délután 3 óraker.

Bajáról Mohácsra: naponta délután 6 óraker.

Pósthajók:

Bajáról Budapestre: kedden, csütörtökön és vasárnap reggel 3 1/2 óraker.

Bajáról Orsovára: kedden, csütörtökön és szombaton d. u. 3 óraker.

Üzleti tudositás.

Baja, 1884. márc. hó 8.

Árak métermázsánkint:

Buza	9-15—9-20
Kétszeres	7-60—7-80
Rozs	7-40—7-50
Arpa	6-70—6-75
Zab	6-50—6-60
Kukuricza	5-80—5-85
Köles	6.—6-10
Bab	8-20—8-50

Laptulajdonos:

Olay Lajos.

Feladó szerkesztő:

Inczédi László.

Nyílt tér.

E rovatban közöltetékért nem vállal felelőséget a szerk.

**A MOHAI
AGNES
FORRÁS**

háznak egyik legszénsavdusabb
SAVANYUVÍZE

kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál
s a gyomornak az idegrendszer bántalmán alapuló
bajában. Általában a víz mind azon köröknél kiváló
figyelemet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása
és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.
Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.
1883. évben 1 millió palaczk szállított el.

Fris töltésben
mindenkor kapható

Edeskaty L.
m. kir. udv.
ásványvíz-szállítóház Budapeston.

Ugyancint minden gyógyszerárban, fűszerkereskedés-
ben és vendéglőkben.

RAKTAR BAJÁN: Michitsch István, Klenantz
és Babócs, Drescher Gy. Spitzer Ignác uraknál.

sz. 21.
nagy. 884.

Árverési hirdetmény.

Alolított bajai kir. közjegyző részéről ezen-
nel közhírré tétetik, hogy Bács Bodrogh megye
tek. árvaszékeinek folyó évi január hó 5 kén
12224./ár. 883 sz. a. kelt végzése folytán néhai
Odor szül. Bükk Roza bikityi volt lakós hagyat-
ékához tartozó és a bikityi 31. sz. tjkvben. A I.
439. hr. 379. ó. i. sz. alatt foglalt lakház fele,
melynek becsértéke 300 frt, úgy a bikityi 1017.
sz. tjkvben foglalt 1/8 telek föld 1300 frt, becsér-
tékei folyó évi március hó 16-ik napján délelőt-
ti 10. órakor Bikity község házában, nyilvános ár-
verésen az alábbi feltételek mellett, alólikt kir.
közjegyző közbenjöttével elfognak adatni.

Árverési feltételek:

- 1-ször Kikiáltási ár a becsár, azon alól az ingatlanok eladatni nem fognak.
- 2-ször Árverezni kívánók bánatpénzpül, készpénzben, takarékpénztári könyvben, avagy óvadék-
képes állampapírban a becsár 10%-át tartoznak a
kiküldött kezéhez az árverést előzőleg letenni.
- 3-szor A vételár két részletben fizetendő, és
pedig az első részlet az árverés napjától számitan-
dó 15 nap alatt, a második részlet, melybe a bá-

natpénz is betudatik, szintén az árverés napjától
számítandó 30 nap alatt, az esedékes 6% kama-
tokkal, a kiküldött kezeihez.

4-szer Vevő az ingatlanoknak az árverés jog-
erőre emelkedésével lép tényleges birtokába, a
birtoklás azonban csak az idei termés betakarítá-
sa után veszi kezdetét, — a tulajdonjog nevére azon-
ban csak a vételár teljes lefizetése után és a kiál-
litandó szerződés árvaszéki jóváhagyása után fog
bekebelezetni; köteleztetik a ház vevője a meg-
vett házat saját költségén tűzkar ellen biztosítani.

5-ször Köteleztetik vevő a vagyónátruházási
illetéket valamint az árverési és szerződési költsé-
geket, az utóbbiakat az árverés alkalmával azon-
nal lefizetni, — az árverési hirdetmény a hagyaték
terhére esik.

6-szor A mennyiben vevő az árverési feltéte-
lek bármelyikének eleget nem tenne, az eladott in-
gatlant vevő veszélyére és kárára, becsáron alól
is eladatni fognak, és a vevő elveszíti bánatpénzét,
ezenfelül a vételári különbözetet megfizetni köteles,
míg ellenben a netáni többletre igényt nem tarthat.

7-szer Az árverés érvénye árvaszéki illetve
gyámhatósági jóváhagyástól tetetik függővé.

Baján, 1884. évi március hó 2 án.

Milásevits Márton,
kir. közjegyző.

Baján, 1884. március hóban.

I. CZ.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy helyben a Bó-
dog-téren Michitsch István úr házában, volt Matuschek-féle bolthelyiségben

férfi szabó-üzletet nyitottam

hol is mindennemű **czivil- és papi** öltönyök a legújabb divatú megrendelések szerint
elfogadtatnak és a legjutányosabb és legpontosabb elkészítés mellett kiszolgáltatnak.

A n. é. közönség kegyes partfogását kérve maradtam

mély tisztelettel

Petrovics György,

férfi-szabó.

STREINTZ és ESCHENLOHR

könyvnyomdatulajdonosok

ajánlják

helyben a Bódog-téren (Michitsch István úr házában) fennálló korszerűen berendezett

KÖNYVNYOMDÁJUKAT

mindennemű művek, hirdapok, röpiratok, falragaszok, továbbá legújabb diszítéssel kiállított meghívók, szám-
lák étlapok, gyász- és halotti jelentések, legújabb divatú névjegyek, végre hatóságok, ügyvédek stb. részére
szükséges bármimemű nyomtatványok pontos, hibátlan és a legjutányosabb árak mellett elkészítésére.

Vidéki megrendelések pontosan és a leggyorsabban teljesítetnek.

A n. é. közönségnek az eddig irányunkban tanusított becses bizalmáért hálás köszönetet mondva,
kérjük, miszerint azzal bennünket továbbra is megajándékozni kegyeskedjék.

Baján, 1884. márcz. hóban.

Ugyanitt egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

Kiváló tisztelettel

Streintz és Eschenlohr,

könyvnyomdatulajdonosok.